

Ανάπτυξη και περιβάλλον

του δρος
ΠΑΝΟΥ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΥ*

Πολύ συχνά διαπιστώνω ότι υπάρχει μια νοηματική σύγχυση, τόσο στα ΜΜΕ όσο και στο λόγο και την έκφραση της διοίκησης του κράτους σε σχέση με το τι σημαίνει οικονομική ανάπτυξη και το τι σημαίνει ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον, δηλαδή ανάπτυξη που να επιτρέπει ικανοποιητικές συνθήκες διαβίωσης -ή και επιβίωσης- και στις επόμενες γενιές.

Η υπερκατανάλωση των ορυκτών ενεργειακών πόρων (πετρέλαιο, άνθρακας, φυσικό αέριο), η αλόγιστη επέμβαση με ταχείς ρυθμούς στο περιβάλλον, με εξωφρενικού μεγέθους ανθρωπογενή τερατουργήματα, η υπερπληρότητα των πόλεων με ενεργοβόρες και μολύνουσες λαμαρίνες, η τσιμεντοποίηση κάθε τετραγωνικού ελεύθερου φυσικού εδάφους, η εξάρτηση από ενεργοβόρες καθημερινές ευκολίες, είναι γνωστό πως αφενός οδηγούν στην εξάντληση των φυσικών πόρων, αφετέρου ρυπαίνουν υπερβολικά τον αέρα, το νερό και το έδαφος. Ήδη η βιόσφαιρα δείχνει με έντονα και ακραία φαινόμενα να αντιδρά στα ανθρώπινα σφάλματα. Παρ' όλα αυτά,

εμείς συνεχίζουμε ακάθεκτοι στους ίδιους ρυθμούς...

Η παγκοσμιοποίηση και ο απόλυτος στόχος της ξέφρενης αύξησης των κερδών για κάποιους, οδήγησαν στη στρέβλωση της έννοιας του όρου «ανάπτυξη» (την ταύτιση με την υπερκατανάλωση), και φυσικά η δομή του συστήματος την πρόβαλε ως το απόλυτο ιδανικό.

Άραγε υπάρχει εναλλακτική πρόταση; Υπάρχει τρόπος να έχουμε ικανοποιητικές συνθήκες διαβίωσης για τους ανθρώπους, ικανοποιητικά κέρδη για κάποιους (αναγκαίο κακό) και ταυτόχρονα σεβασμό στο περιβάλλον και τις μέλλουσες γενιές; Πιστεύω πως ναι.

Παραθέτω στη συνέχεια λύσεις και προτάσεις της συμβατικής νοούμενης «ανάπτυξης», και, σε αντιπαράθεση, λύσεις και προτάσεις που πετυχαίνουν βιώσιμη ανάπτυξη, φιλική στους ανθρώπους και στο περιβάλλον.

Κι ακόμα πιο συγκεκριμένα, αυτές οι λύσεις θα βοηθούσαν αυτήν τη χώρα, την ευλογημένη από κλιματολογικά δεδομένα (ήλιο και άνεμο), και με τόσο έντονη ανάγκη οικονομικής απεξάρτησης...

Τα συμπεράσματα, δικά σας.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
1. Εντάξεις σε σχέδιο - αυξήσεις συντελεστή - τσιμεντοποίηση	Δ 1. Διάλυση - αποδόμηση των μεγαλουπόλεων με περιφερειακή ανάπτυξη και άμεση αποκέντρωση
2. Ασφαλτοστρώσεις - τσιμεντοστρώσεις - πλακοστρώσεις των ελεύθερων χώρων	Δ 2. Χώροι πρασίνου - διάτρητες πλάκες και γκαζόν/δενδροστοιχίες
3. Ασφυκτική υπερσυγκέντρωση βαριάς βιομηχανίας γύρω από τις μεγαλουπόλεις	Δ 3. Αποκέντρωση και διασπορά βαριών & μέσων βιομηχανιών με ισχυρά κίνητρα σε περιβαλλοντικά ελεγχόμενες περιοχές
4. Εντατικοποίηση της παραγωγής ενέργειας σε δυο-τρεις υπερμονάδες (π.χ. Μεγαλόπολη - Πτολεμαίδα)	Δ 4. Αποκεντρωμένη, διάσπαρτη στην περιφέρεια, παραγωγή ενέργειας από μονάδες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες) σε περιβαλλοντικά ελεγχόμενες περιοχές
5. Υπερπροσφορά ΙΧ οχημάτων με πολύ «ευνοϊκούς» όρους	Δ 5. α) Άμεση ενίσχυση και ανάπτυξη μέσων μαζικής μεταφοράς, β) Πρώτα διανοίξεις δρόμων, μετά κατασκευή θέσεων στάθμευσης και μετά «φτηνή» πολιτική αυτοκινήτου
6. Πανύψηλες, πυκνά στοιβαγμένες πολυκατοικίες, ενεργοβόρα κτίρια, με υπερεκμετάλλευση της γης	Δ 6. Αραιή και χαμηλή δόμηση, με πρόνοια για πράσινο και κυκλοφορία πεζών και στάθμευση οχημάτων
7. Τακτική αποκομιδή των απορριμμάτων για εμφάνιση καθαριότητας	Δ 7. Διαχωρισμός και συγκέντρωση των απορριμμάτων σε διακεκριμένους κάδους ανακύκλωσης
8. Συγκέντρωση των απορριμμάτων σε χωματερές ή ΧΥΤΑ	Δ 8. Αξιοποίηση των απορριμμάτων με μονάδες ανακύκλωσης χαρτιού, πλαστικού, γυαλιού, μετάλλων και λιπασμάτων
9. Προβολή και διάθεση υπερακριβών υβριδικών αυτοκινήτων, οικιακών ενεργοβόρων συσκευών και υπερκατανάλωσης συσκευών μικρής διάρκειας ζωής	Δ 9. Προβολή και διάθεση συσκευών που καταναλώνουν λίγη ενέργεια, έχουν μεγάλη διάρκεια ζωής και ανακυκλώνονται
10. Δημιουργία φωτοβολταϊκών και αιολικών πάρκων από επιχειρηματίες	Δ 10. Οικονομικά κίνητρα για κάθε νοικοκυριό ή κτίριο, για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών και διατάξεων εξοικονόμησης ενέργειας
11. Ανοικοδόμηση όλων των διαθέσιμων παραλιών για την ανέγερση τουριστικών συγκροτημάτων και παραθεριστικών κατοικιών	Δ 11. Αυστηρά ελεγχόμενη δόμηση, με έμφαση στις ελεύθερες ακτές και τους ελεύθερους χώρους
12. Διάθεση πετρελαίου και φυσικού αερίου με δίκτυα παντού	Δ 12. Το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο είναι ορυκτοί υδρογονάνθρακες με ημερομηνία λήξης και έκλυση ρύπων κατά την καύση τους. Πρέπει να χρησιμοποιούνται ΑΠΕ και λιγότερο ενεργοβόρες διατάξεις

* Αν. καθηγητής ΔΠΘ, διευθυντής εργαστηρίου περιβαλλοντικού και ενεργειακού σχεδιασμού κτιρίων και οικισμών Πολυτεχνικής Σχολής ΔΠΘ